

Úvodem

k 2. vydání I. dílu skripta Sborový zpěv a řízení sboru	3
1. Základní disciplíny práce s pěveckým sborem	5
1.1. Pěvecká výchova /I. Štíbrová/	5
1.1.1. Význam pěvecké výchovy ve sboru	5
1.1.2. Hlasové ústrojí	5
1.1.2.1. Dýchací ústrojí	5
1.1.2.2. Fonační ústrojí	6
1.1.2.3. Artikulační ústrojí	9
1.1.3. Druhy hlasu, zařazení do hlasových skupin ve sboru	11
1.1.4. Základy pěvecké techniky ve sboru	14
1.1.4.1. Pěvecký postoj	14
1.1.4.2. Pěvecké dýchání	15
1.1.4.3. Artikulační technika	19
1.1.4.3.1. Funkce artikulačního ústrojí	19
1.1.4.3.2. Charakteristika vokálů a konsonant	21
1.1.4.3.3. Výslovnost ve sboru	23
1.1.4.4. Správné tvoření tónu, zpěvní artikulace	25
1.1.4.4.1. Nasazení tónu, hlasový začátek	25
1.1.4.4.2. Nazvučení tónu, zpěvní artikulace vokálů	26
1.1.4.4.3. Vyrovnávání vokálů	27
1.1.4.4.4. Druhy pěvecké vazby	29
1.1.4.4.5. Hlasové rejstříky a rezonance	32
1.1.4.4.6. Sjednocování rejstříků	33
1.1.4.4.7. Krytí tónů	38
1.1.4.4.8. Barva hlasu a sborová barva	39
1.1.4.4.9. Unisono	41
1.1.4.4.10. Střídavý dech ve sboru	42
1.1.4.4.11. Rozšiřování hlasového rozsahu	43
1.1.4.4.12. Dynamika a frázování	45
1.1.5. Hlasová cvičení a rozezpívání	51
1.1.6. Souvislost distonace a detonace s nedostatky v pěvecké technice	59
1.1.7. Hlasová hygiena, vady a poruchy hlasu	60
1.2. Intonační výchova /J. Kolář/	63
1.2.1. Cíle a úkoly intonační výchovy v pěveckém sboru	63
1.2.2. Rozvíjení dovedností zpěvu podle notového záznamu	63
1.2.3. Výchova k intonační čistotě vokální interpretace	64
1.2.3.1. Čistota sborové intonace jako základní požadavek umělecké krásy vokální sborové skladby	64
1.2.3.2. Některé příčiny nečisté intonace	67
1.2.4. Postup při intonačním nácviku sborové skladby	73
1.3. Rytmická výchova /J. Kolář/	76
1.3.1. Cíle a prostředky rytmické výchovy v pěveckém sboru ...	76
1.3.2. Zvláštnosti rytmické výchovy v pěveckém sboru	76

1.3.3. Některé metodické zásady rytmické výchovy	77
1.3.4. Praktické poznatky a zkušenosti z řešení rytmických problémů v pěveckém sboru	78
1.3.5. Rytmický nácvik sborové skladby	84
2. Technika dirigování /J. Kolář/	84
2.1. Pohybová příprava	84
2.1.1. Základní gymnastická cvičení	85
2.1.2. Přípravná pohybová cvičení paží a jejich částí	85
2.1.3. Hudebně pohybová improvizace	87
2.1.3.1. Poloha melodie	87
2.1.3.2. Tempo	87
2.1.3.3. Dynamika	87
2.1.3.4. Metricko-rytmická struktura	88
2.1.3.5. Vyjádření celkového výrazu	89
2.1.4. Pohybové osamostatnění paží	89
2.2. Základy taktovací techniky	90
2.2.1. Dirigování a jeho smysl	90
2.2.2. Základní dirigentský postoj	91
2.2.3. Přípravné gesto a nástup	91
2.2.4. Taktovací schémata nejběžnějších taktů a jejich provedení v pohybu staccatovém a legatovém	92
2.2.5. Taktovací schémata dalších používaných taktů	94
2.2.6. Závěrové gesto na různé základní doby probraných taktů tenuto nebo staccato	97
2.2.7. Praktické uplatnění dosud získaných dovedností taktovací techniky při sborovém provedení pís- ňového materiálu	100
2.2.8. Taktování nadhodnot	104
2.2.9. Dělení gesta /taktování podhodnot/	105
2.2.9.1. Lomení gesta	111
2.2.9.2. Závěry na poloviční taktové hodnoty a poloviční zdvih	115
2.2.10. Zavírání uvnitř skladby	117
2.2.11. Slučování gesta	122
2.2.11.1. Slučování několika taktových dob v jeden pohyb	122
2.2.11.2. Taktování "una battuta"	125
2.2.12. Recitativní způsob taktování	130
2.2.13. Předtaktí	132
2.2.13.1. Předtaktí úplné	133
2.2.13.2. Předtaktí neúplné	134
2.2.14. Koruna	137
2.2.14.1. Koruna závěrová	137
2.2.14.2. Koruna průběžná	138
2.2.14.3. Koruna nad pomlčkou, taktovou čárou, césurou, generální pomlka	139
2.2.15. Změny taktu v průběhu skladby	144

2.2.15.1. Změny taktovacího typu vyplývající z rytmické nebo formální struktury skladby nebo z jejích výrazových potřeb	146
2.2.16. Taktovací technika mimo střední hudební projev	151
2.2.16.1. Tempo a jeho změny	151
2.2.16.2. Dynamika a její změny	156
2.2.16.2.1. Základní dynamické odstíny	156
2.2.16.2.2. Dynamické změny	156
2.2.16.3. Výraz vokální skladby a jeho změny	161
2.2.17. Pohybové osamostatnění paží	163
2.2.17.1. Průpravná cvičení	164
2.2.17.2. Zvláštní úkoly levé paže	165
2.2.17.3. Samostatné vedení hlasů	175
Přehled kreslených znaků užitých v kapitole 2.	175
Prameny a literatura	177

- Konvalinka K., Průprava ke zpěvu sborovému na podkladě kánonu, imitace a kontrapunktu, Praha 1936
- Kulínský B., Intonace. SNKLHU, Praha 1960
- Kulínský B., Máte hudební sluch? SHV, Praha 1964
- Kulínský B., Učíme se zpívat z not. Panton, Praha 1960
- Lacina O., Problémy zpěvního hlasu. Panton, Praha 1977
- Ledeč J., Začínáme zpívat v souboru. Orbis, Praha 1955
- Lohmann P., Chyby hlasové techniky a jejich náprava. Supraphon, Praha - Bratislava 1968
- Lukaszewski I., Zbiorowa emisja glosu, Varšava 1977
- Lýsek F., Cantus choralis infantium. UJEP, Brno 1968
- Lýsek F., Dětský sborový zpěv. SPN, Praha 1958
- Lýsek F., Hudební aktivita mládeže. SPN, Praha 1963
- Lýsek F., Hudebnost a zpěvnost mládeže ve světle výzkumů. SPN, Praha 1956
- Lýsek F. a kol., Interpretace skladeb dětskými sbory. Krajské kulturní středisko, Brno 1972
- Lýsek F., Nápěvková intonace. Orbis, Praha 1951
- Lýsek F., Vokální intonace a rytmus. SNKLHU, Praha 1957
- Lýsek F., Vox liberorum, Blok, Brno 1976
- Mařík A. F. - Jonášová L., Abeceda hlasových cvičení. Panton, Praha 1971
- Melkus L., Rozvoj dětské hudební představitivosti při nácviu písní. Supraphon, Praha 1970
- Mladý V., Cvičení intonační a rytmická. Edition Neubert 1920
- Mrkos Z., Metodika nácviu sborového zpěvu se zřetelem na ZDŠ. Supraphon, Praha - Bratislava 1970
- Nágel D., Dirigent a jeho spevokol. Matica slovenská, Turč. sv. Martin 1950
- Nitsche P., Die Pflege der Kinder- und Jugendstimme, Mainz 1970
- Orlova A. N., Razvitije dětskogo golosa. APN, Moskva 1963
- Plavec J., Smetanova tvorba sborová. SNKLHU, Praha 1954
- Pomahač J., Dětský pěvecký sbor. SPN, Praha 1960
- Pöhlmann P., Chorische Stimmbildung, Weimar 1970
- Reiner K., Pěvecký soubor. Orbis, Praha 1955
- Richter J., Budování dětského hlasu v souborech i ve škole. Lidová konzervatoř, Ostrava 1961
- Rosner R., Abeceda zpěváka pop music. Panton, Praha 1969
- Rosner R., Belcanto a moderní hlasová pedagogika. SHV, Praha 1963
- Rychlý A., Hlasová a dechová výchova na školách všech stupňů. Opava 1956
- Sedláčková E. - Šupáček I., Prevence hlasových poruch v dětském věku. Praha 1961
- Sedlák F. a kol., Didaktika hudební výchovy na 2. stupni základní školy. SPN, Praha 1979
- Sedlák F., Hudební vývoj dítěte. Supraphon, Praha 1974
- Sedlák F., Naučíme zpívat všechny děti? Supraphon, Praha 1966
- Sedlák F., Nové cesty hudební výchovy. SPN, Praha 1977
- Seeman M., O lidském hlasu. Orbis, Praha 1953
- Soukup J., Hlas, zpěv, pěvecké umění. Supraphon, Praha 1972
- Sovák M., Fyziologie hlasu /osvětový diafilm/. Diafilm Praha 1962